

HOFJESKRANT

NIEUWSBRIEF VAN DE STICHTING LANDELIJK HOFJESBERAAD

nummer 8, oktober 2001

ACTIVITEITEN IN HET VERSLAGJAAR 2000

In 2000 hield het Landelijk Hofjesberaad weer twee bijeenkomsten. De eerste op 13 april, met als gastheer het Hofje van Nieuwkoop in Den Haag, stond in het teken van de Huurprijzenwet. De heer mr. F.W. Duyster, voorzitter van de Huurcommissie Zuid-Holland, gaf met zijn team een heldere uiteenzetting over het nut van huurcommissies, over de Amsterdamse en Utrechtse methodes om tot een huurvaststelling te komen en over de mogelijkheden die (ver)huurders hebben bij geschillen. Er kwamen 39 personen van 25 hofjes naar Den Haag. Een uitvoerig verslag is gepubliceerd in Hofjeskrant 6, oktober 2000.

De tweede bijeenkomst was op 8 november in het Lutherhof in Amsterdam. Deze vergadering was gewijd aan belastingzaken. De heer W. Kruyshaar, beheerder van het Meermanshof in Leiden, hield een inleiding over de vrijstelling van vennootschapsbelasting voor hofjes die gezien worden als exploitant van woningen, vergelijkbaar met een woningbouwvereniging. Deze bijeenkomst werd bezocht door 31 regenten die 25 hofjes vertegenwoordigden. Inmiddels hebben de leden al een verslag van deze bijeenkomst gehad. Een resumé is te vinden in Hofjeskrant nummer 7.

BESTUURSNIEUWS

In 2000 nam het bestuur afscheid van twee leden. Mevrouw A.S.M. Heijnen zag zich om gezondheidsredenen gedwongen terug te treden en drs. P.F.E.M. Schlicher kon door zijn steeds drukker wordende werkzaamheden in het buitenland geen tijd meer vrijmaken. Het bestuur zal Anneke Heijnen en Pierre Schlicher missen om hun inzet en creativiteit. Tot het bestuur trad toe C.S. Hoekema, administrateur van het St. Pietershofje in Hoorn. Cor Hoekema kan bogen op een enorme praktijkervaring in het beheren van een hof. Op het punt van toetreden staat Pim Verwers, voorzitter van het Amersfoortse hofje De Armen De Poth.

In 2000 vertrok ook de architect van het huidige

Hofjesberaad. Andries de Jong, die drie jaar geleden als interim-directeur van Het R.C. Maagdenhuis aan de wieg stond van het beraad dat toen een randstedelijk karakter had, wijdt zich inmiddels aan andere zaken. Hij blijft zich betrokken voelen bij het Landelijk Hofjesberaad.

DRIE JAAR HOFJESBERAAD

De Stichting Landelijk Hofjesberaad treedt jaarlijks naar buiten met twee landelijke vergaderingen en twee Hofjeskranten. De vergaderingen, waarin zeer uiteenlopende zaken werden behandeld, leidden tot levendige discussies en daardoor tot een grotere bekendheid met de materie. Zij kunnen bogen op een grote belangstelling en waardering. Met alle activiteiten van het Landelijk Hofjesberaad zou meer bereikt kunnen worden als de stichting verder groeit. Wil het Hofjesberaad als pressiegroep kunnen optreden, zoals bijvoorbeeld de vereniging van Fondsen In Nederland (FIN) doet bij de modernisering van de Successiewet, dan zullen meer hofjes zich moeten aansluiten. Met de huidige 52 deelnemers is nog geen 'landelijke dekking' bereikt – om in kranten-terminen te spreken. Wij doen een beroep op u om te speuren naar potentiële leden.

ONDERSTEUNING LANDELIJK HOFJESBERAAD

Met medewerking van Concern in Amsterdam, een netwerk dat zich met adviezen richt op de non-profit-sector, is een huisstijl ontwikkeld en een e-mailadres geregeld: hofjesberaad@concern.nl. Een website is in voorbereiding. Ester Tas en Truus Cloudt van Concern zijn van alle bestuurszaken op de hoogte. De ondersteuning was moeilijk geweest zonder de daadwerkelijke belangstelling van Het R.C. Maagdenhuis. Het bestuur hecht eraan op deze plaats daarvoor zijn erkentelijkheid uit te spreken.

Gustaaf Witsen Elias, Secretaris

- VERDER IN DIT NUMMER:**
- PRINSES MARGRIET OPENT GRAVINNEHOF
 - VERSLAG VOORJAARSVERGADERING IN GRONINGEN
 - DE BEGIJNHOVEN IN BELGIË

INFORMATIE VAN HET BESTUUR

LANDELIJK HOFJESBERAAD

De Stichting Landelijk Hofjesberaad is opgericht op 8 april 1997.

BESTUURSSAMENSTELLING

drs. M.D. van den Briel, voorzitter (020 - 620 28 39)
jhr. G.G. Witsen Elias, secretaris (058 - 212 95 91)
dhr. O.J. Tromp, penningmeester (071 - 515 51 88)
mw. R.E. Ruiten, lid (023 - 532 45 28)
dhr. ing. C.M. Hooyschuur, lid (075 - 628 14 10)
drs. J.M. Poldermans, lid (023 - 532 85 19)
dhr. C.S. Hoekema, lid (0229 - 21 60 16/06 - 53 85 94 52)
drs. W.J.H. Verwers, lid (033 - 253 74 61)

SECRETARIAAT

Stichting Landelijk Hofjesberaad
Huddestraat 3-5, 1018 HB Amsterdam
Het secretariaat is tijdens kantooruren te bereiken op:
020 - 622 91 22, fax: 020 - 625 85 93
Contactpersonen: Ester Tas, Sandra Wüst en Truus Cloudt

HOFJESKRANT

De Hofjeskrant is voor geïnteresseerden op aanvraag beschikbaar. Bestuursleden krijgen de krant automatisch op hun huisadres.

AANMELDING NIEUWE LEDEN

Voor meer informatie over het Landelijk Beraad en/of de mogelijkheden voor aansluiting bij het Beraad kunt u zich richten tot Ester Tas. Natuurlijk zijn wij ook zeer geïnteresseerd in uw reactie op de Hofjeskrant. Belt u gerust; ook als u een actieve bijdrage wilt leveren aan het werk van de stichting.

De jaarlijkse bijdrage aan het Landelijk Hofjesberaad bedraagt per 1 januari 2002: 115 euro.

LANDELIJKE BIJEENKOMST

Op woensdag 31 oktober 2001 van 17.00 tot 21.00 uur is het Landelijk Hofjesberaad te gast bij woningcorporatie Het Oosten. Onderwerp van de vergadering is de Wet Waardering Onroerende Zaken, en de aandachtspunten voor hofjes. Alle bestuursleden worden automatisch uitgenodigd. Meer hierover op pagina 5.

NIEUW BESTUURSLID DRS. W.J.H. VERWERS

Dat Pim Verwers belangstelling heeft voor het verleden moge duidelijk zijn uit zijn beroep: archeoloog. Als wetenschappelijk onderzoeker/projectleider werkt hij al vele jaren bij de Rijksdienst voor Oudheidkundig Bodemonderzoek in Amersfoort. Ook in zijn vrije tijd toont hij belangstelling voor het verleden, want hij is regent van het enige Amersfoortse hof, Stichting Armen De Poth. Zowel die belangstelling voor het verleden als zijn grote bestuurlijke ervaring bracht het bestuur ertoe Pim Verwers uit te nodigen om onze gelederen te komen versterken. Zijn antwoord op dit verzoek was een volmondig: graag, leuk!

NIUWS VAN HET BESTUUR

FINANCIEEL VERSLAG 2000

Hierbij een overzicht van de financiële gang van zaken van de Stichting Landelijk Hofjesberaad.

		f
BATEN:		
Subsidie R.C. Maagdenhuis + advertentieopbrengsten		13.861,67
Contributies		6.850,-
Rente		35,18
LASTEN:		
Secretariaat	6.991,-	
Bestuur	1.500,-	
Drukwerk	7.400,-	
Porti	750,-	
Bijeenkomsten	2.000,-	
		18.641,-
Saldo per 31 december 2000		2.105,85

Tot en met 31 december 2000 was de administratie van het Landelijk Hofjesberaad geïntegreerd in de boekhouding van Het R.C. Maagdenhuis. Hierdoor kunnen diverse bedragen niet anders dan afgerond worden weergegeven. Daarnaast heeft een aantal hofjes de contributie over 2000 in 2001 voldaan. Dit bedrag zal in het financieel overzicht van 2001 apart worden vermeld.

(advertentie)

J. KNEPPERS

Aannemingbedrijf

Zeeburgerpad 49
1019 AB Amsterdam
020 - 608 15 15

restauratie
onderhoud
verbouw
schilderwerken
nieuwbouw

Lid van:
Stichting Vakgroep Restauratie
Erkend Restauratie Bouwbedrijf

VERSLAG LANDELIJKE BIJeenKOMST

Het bestuur is zeer verheugd over de grote opkomst bij de voorjaarsvergadering van 7 april 2001 in het Heiligen Geest Gasthuis in Groningen. Uit de reacties maakten wij op dat de ontvangst alsmede de inhoud van de vergadering bijzonder werd gewaardeerd, ook door de partners. Inmiddels heeft u het verslag van de vergadering ontvangen. Hieronder volgt een samenvatting van de bijdrage van prof. dr. P. Kooij.

GRONINGEN, VAN DRENTS DORP TOT METROPOOL VAN HET NOORDEN

De meeste mensen die 'het Noorden' niet kennen, hebben van Groningen het beeld van een laagvlakte met een grote stad. Echter, Groningen is tweemaal zo groot als Leeuwarden en driemaal zo groot als Assen!

Groningen wordt in 1040 voor het eerst genoemd in archiefstukken. De Duitse koning deed villa Groningen cadeau aan de bisschop van Utrecht en het eeuwenoude Groningen werd een kolonie van Utrecht.

De uitloper van de Hondsrug waarop de eerste mensen zich vestigden, was een uitgelezen plek. Het was de grens tussen een gebied met kleigrond - zeer geschikt voor veeteelt - en een gebied met zandgrond - zeer geschikt voor akkerbouw. Er was dus behoefte aan een handelsnederzetting. De handelsfunctie zat aan de westkant van de stad, bij de vismarkt. Het bestuurscentrum lag aan de oostkant, bij de Martinitorren. Daar zetelde de prefect, afgezant van de bisschop van Utrecht. Het centraal gezag zetelde op afstand en toen de bisschop in 1227 werd verslagen, was dit een stimulans in het streven naar vrijheid. Groningen vervulde een centrumpositie in de ommelanden. Er werd niet alleen gevochten om vrijheid en grotere invloedssfeer, er werden ook kanalen gegraven. Groningen werd de spin in het web.

ONAFHANKELIJK

In 1473 werd het stapelrecht ingesteld. Alle goederen dienden naar Groningen gebracht te worden voordat ze verhandeld werden.

Groningen valt in 1536 in handen van Karel V. Hierdoor wordt de onafhankelijke positie van Groningen teruggedrongen. Tijdens de Tachtigjarige Oorlog bezetten de Spanjaarden Groningen. Na verovering in 1594 door Maurits en Willem Lodewijk maakt het gewest Groningen deel uit van de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden. De stad Groningen houdt daarin een bijzondere positie vanwege de invloed op de ommelanden.

Groningen begint met de ontginning van veengebieden. Er wordt turf gestoken en er ontstaan kanalen waardoor de infrastructuur aan de west- en oostkant van de stad vorm krijgt.

Aan het begin van de zeventiende eeuw krijgt de stad tijdens het Twaalfjarig Bestand de kans uit te breiden; de oppervlakte van de stad verdubbelt. De noordkant

komt tot ontwikkeling en de tussenliggende ruimte wordt volgebouwd met onder andere gasthuizen en hofjes.

In 1614 wordt in Groningen een universiteit gesticht door Ubbo Emmius Gomarus, leider van een orthodoxe theologische stroming.

SMOKKELHANDEL

De Gouden Eeuw leverde Groningen niet veel voordeel op. Het centrum van handel en cultuur lag in het Westen en daar zaten ook de uit Frankrijk gevluchte hugenoten, die de economie een extra impuls gaven. Het lukte niet een rol te spelen in de export omdat de stad te excentrisch lag.

Toen in de achttiende eeuw de grote steden in het Westen afbrokkelden, bleef Groningen stabiel. De Franse tijd bracht exportverboden voor de westelijke steden, maar Groningen daarentegen floreerde dankzij de smokkelhandel.

In de negentiende eeuw speelde de landbouw een grote rol en bracht Groningen met haar marktfunctie grote welvaart. De koopkracht van de boeren groeide zodanig dat juwelen en muziekinstrumenten belangrijke handelsoBJECTEN werden.

Willem Albert Scholten vestigde zich op de Grote Markt en brengt de aardappelmeel- en strokartonproductie tot grote bloei.

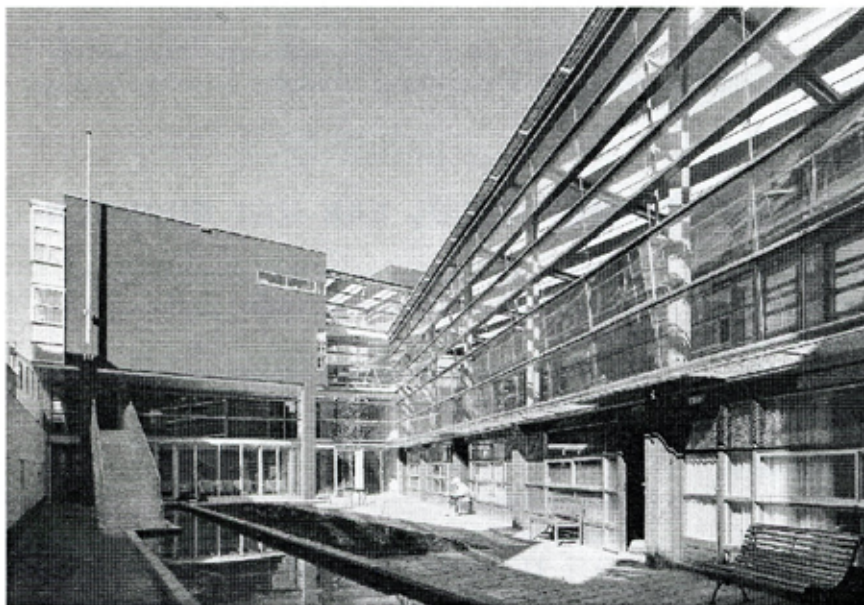
De eenwording van Nederland en de verbeterde infrastructuur zijn van grote invloed. De spoorlijn van Harlingen naar Groningen was in 1866 een feit. In 1876 werd de lijn doorgetrokken naar Winschoten en in 1870 was de Zuidlijn gereed. Men kon in één dag van Groningen naar Amsterdam (en terug) reizen. De communicatie werd beter en zo ontstond de mogelijkheid tot specialisatie. In de negentiende eeuw ontwikkelde Groningen vier bedrijfstakken: drukkerijen en uitgeverijen, voeding (tabak, koffie, thee, vleesconserven - Noack en Gerzon), metaal (fietsen - Fongers) en confectie (vooral Westfaalse migranten en de joodse families Levie, Van Dam en Muller). Groningen zette in op twee aspecten: industrie en de centrumfunctie. Het ging de stad goed.

TEGENSLAG

De stadse elite maakte de dienst uit en gaf vorm aan de stad. Er werd in het noorden een groot stadspark

Lees verder op pagina 4

PRINSES MARGRIET OPENT DE GRAVINNEHOF

IN HET PAS GEOPENDE DE GRAVINNEHOF LIGGEN DE TOEGANGEN VAN DE WONINGEN AAN DE HOFTUIN, ZOALS BIJ HOFJES TRADITIE IS.

Op 7 mei 2001 is De Gravinnehof officieel geopend door prinses Margriet, in aanwezigheid van de Commissaris der Koningin in Noord-Holland, dr. J. van Kemenade en de burgemeester van Haarlem, mr. J. Pop. Het zogenoemde 'Hofje van de 21ste eeuw' ligt in het hart van het oude centrum van Haarlem, aan het Spaarne, ingeklemd tussen de Gravinnesteeg en de Helmbrekersteeg. Het unieke gebouw, met in totaal 26 wooneenheden, is bestemd voor mannen en vrouwen van 55 jaar en ouder, die in een beschermde of bescherming biedende omgeving zelf-

standig willen leven. In het concept van De Gravinnehof is er zowel plaats voor paren als voor alleenstaanden.

De Gravinnehof is gerealiseerd door de Stichting Gravinnehof te Haarlem, een samenwerkingsverband van het Sint Jacobs Godshuis en de Hofjes van Codde en Van Beresteyn. Met de komst van De Gravinnehof wordt aan de toch al rijke hofjesgeschiedenis van Haarlem een nieuw hoofdstuk toegevoegd.

Door de eeuwen heen was en is het hofje een algemeen bekende en ge-

accepteerde woonvorm voor het bieden van huisvesting aan minder draagkrachtige ouderen uit onze samenleving.

Op dit eeuwenoude woonconcept is voortgebouwd toen in 1991 een prijsvraag onder architecten werd uitgeschreven voor het ontwerpen van een '21ste-eeuws hofje'. Uit de 198 inzendingen werd het ontwerp gekozen van Dolf Floors uit Amersfoort.

HOFTUIN

Architect Floors heeft op zeer inventieve wijze gewoekerd met de ruimte die hem ter beschikking stond. Evenals in een traditioneel hofje omsluit de bebouwing ook hier de hoftuin, die vanaf het Spaarne ontsloten wordt. Anders dan bij de traditionele hofjes, die bestaan uit lage huisjes met kap, heeft De Gravinnehof een bebouwing van meerdere lagen. Maar de toegangen van de woningen liggen weer heel traditioneel aan de hoftuin. De verdiepingen worden bereikt via een galerij die uitkijkt op de hoftuin.

Er is een tuinkamer, bestemd voor gemeenschappelijk gebruik. Ook heeft De Gravinnehof een logeerkamer voor algemeen gebruik, evenals een fietsenstalling en een wasmachine en -droger.

Vervolg van pagina 3

ingericht en in het zuiden kwamen boulevards, waar de elite ging wonen. Daar werden ook een museum, een brandweerkazerne, een diaconessenhuis en chique scholen gebouwd.

De dubbele economische basis van Groningen, verzorging van het ommeland en industriële specialisatie, bleef bestaan tot ongeveer 1960 toen zich tegenslag aandeede. De confectie werd uitbesteed aan lage-lonenlanden, de schoenindustrie concentreerde zich in Brabant en de teelt van aardappelen verspreidde zich over het gehele land. Een belangrijke rol speelde bedrijfsintegratie met het Westen (Hevea uit Hoogezand naar Arnhem, Sikkens naar Sassenheim). Veel bedrijven werden onderdeel van grotere concerns en bij be-

zuinigingen ging dan de werkgelegenheid in Groningen verloren. Alleen voeding en genotsmiddelen (suiker en tabak) bleven goed vertegenwoordigd.

Nu is Groningen weer terug op haar oude positie: verzorging van de regio. De universiteit en het academisch ziekenhuis zijn de grootste werkgevers in de stad. De Gasunie speelt een belangrijke rol en, in mindere mate, KPN.

Groningen wil haar centrumfunctie versterken; die dreigt verloren te gaan omdat vele omliggende steden hun eigen verzorgingsgebied creëren. De vernieuwing richt zich op de Grote Markt waar grote gebouwen verrijzen. Gelukkig ontgroeien veel plannen hun eerste fase niet, maar er zijn helaas enkele schrille contrasten ontstaan, zoals de parkeergarage naast het Anthony Gasthuis en het Casino in de Peperstraat.

LEGIONELLA

Zoals tijdens de bijeenkomst in Groningen op 7 april jl. door de heer Bronkhorst, van Stichting Hofje 21ste eeuw in Amsterdam, werd gememoreerd, dient de nodige aandacht te worden besteed aan het legionellavraagstuk.

Op 15 oktober vorig jaar trad de 'tijdelijke regeling legionellapreventie' in werking. Eigenaren van collectieve waterinstallaties krijgen een jaar de tijd om de risico's te inventariseren. Zonodig moeten zij maatregelen nemen, zoals het verhogen van de temperatuur in de warmwaterinstallatie. Directeur F. Sturmans van GGD Rotterdam heeft in een brief aan de ministeries van Milieubeheer en Volksgezondheid kritiek geuit op bovenstaande maatregelen. Hij deed dit mede namens GGD-directeuren uit Amsterdam, Den Haag en Utrecht. Wethouders van de vier grote steden steunen de GGD'en in een begeleidende brief aan de ministers van Volksgezondheid en van Milieubeheer.

De kosten van de regeling, berekend door de gemeente Rotterdam, bedragen minimaal twee tot maximaal veertig miljard gulden. De kosten van de regeling staan volgens de gemeenten niet in verhouding tot het verwachte effect. Ondanks deze bezwaren is het raadzaam als verantwoordelijke bestuurder risico's in deze uit te sluiten.

De op het landelijk overleg aanwezige brochures geven informatie over afdoende maatregelen. Het grootste gevaar schuilt in te lage watertemperaturen (onder 60 graden Celsius) en loze niet-doorstromende leidingen.

DE ONDERHOUDSFLOP

In oktober 1998 werd tijdens de halfjaarlijkse bijeenkomst het thema 'onderhoud en meerjarenplanning' uitvoerig toegelicht door de heer Heemskerk, technisch directeur van PWV Wonen in Amsterdam. Als vervolg daarop ontwikkelde het bestuur een diskette ter ondersteuning van haar leden. Op de diskette staat het raamwerk van een meerjaren-

planning, met als voorbeeld de bouwkundige gegevens van een in ons ledenbestand aanwezig hof.

In Hofjeskrant nummer 6 liet het bestuur weten dat deze diskette (de onderhoudsflop) op aanvraag gratis beschikbaar is.

Inmiddels is een aantal diskettes naar aanvragers verstuurd, waaruit vragen voortkwamen en behoefte aan toelichting bleek. Immers, een meerjarenplanning werkt alleen wanneer de juiste gegevens worden ingevoerd.

Een meerjaren-onderhoudsplanning is voor een hofje heel belangrijk. Niet alleen kunnen zo onverwachte uitgaven worden voorkomen; ook is het mogelijk dat als rijksmonument gewaarmerkte hofjes onderhoudssubsidie krijgen, als zijnde hofje van liefdadigheid. Vandaar dat het bestuur de meerjarenplanning nogmaals wil stimuleren.

Wij denken erover om in het najaar voor belangstellenden een studiebijeenkomst te organiseren, waarbij aan de hand van voorbeelden het opzetten van een planning wordt toegelicht. Bouwkundige expertise is daarbij een pre.

U kunt zich voor deze bijeenkomst aanmelden bij het secretariaat van de Stichting Landelijk Hofjesberaad.

NAJAARSBIJeenKOMST

Op 31 oktober 2001 is er weer een landelijke bijeenkomst van het Hofjesberaad. Mr. B.S. Kats van Ernst

& Young Belastingadviseurs houdt een inleiding over de Wet WOZ en de specifieke aandachtspunten voor hofjes. Hieronder volgt vast enige achtergrondinformatie.

De Wet Waardering Onroerende Zaken trad op 1 januari 1995 in werking. In deze wet is geregeld dat de gemeente verantwoordelijk is voor de waardebeoordeling en de waardevaststelling van onroerende zaken. Deze WOZ-waarde geldt voor de heffing van onroerende-zaakbelasting door de gemeente en voor de omslagheffing door het waterschap. Bij woningen is de WOZ-waarde tevens de basis voor het huurwaardeforfait in de inkomstenbelasting.

Het financiële belang bij een juiste waardebeoordeling is aanzienlijk, aangezien deze WOZ-waarde slechts eens in de vier jaar wordt vastgesteld. Om deze WOZ-waarde en de daaraan gekoppelde hoogte van de aanslagen onroerende-zaakbelasting succesvol te kunnen aanvechten, dient tegen de waardebeschikking bezwaar te worden aangetekend. Dit bezwaar moet binnen zes weken na de dagtekening worden ingediend, anders staat de waarde voor vier jaar vast.

Op de bijeenkomst worden de juridische merites van deze wet belicht. Er wordt ingegaan op specifieke aandachtspunten bij de waardering van hofjes. Tevens zal worden aangegeven op welke aspecten gelet dient te worden bij een bezwaarprocedure.

(advertentie)

- **Meerjaren grootonderhoud**
inventarisatie - planning - begroting - uitvoering
- **Projectmanagement**
nieuwbouw - verbouw - renovatie
- **Organisatie dagelijks onderhoud**
logboeken - begeleiding

Prins Constantijnlaan 2
7437 BX Bathmen
Postbus 29 - 74 37 ZG
tel. (0570) 54 08 88
fax (0570) 54 06 40

Accommodatie beheer en Facilitaire dienstverlening.

VGB de Vries is een onafhankelijke landelijke instelling met een realistische kijk op het werk. Wij willen uw partner zijn inzake het beheren en onderhouden van uw vastgoed. Wij staan u bij met een deskundig, efficiënt en creatief advies. Door middel van een goed persoonlijk contact waarbij regelmatig overleg plaatsvindt, zal ieder project worden uitgewerkt. Het beoogde resultaat is daarbij ons doel!

m a a t w e r k i n t o t a a l b e h e e r

VOORZITTER LANDELIJK HOFJESBERAAD RAPPORTEERT DE BEGIJNHOVEN IN BELGIË

Door toeval kwam ik in contact met het Platform van Begijnhoven in België en op 21 april jl. kon ik een studiedag van dit platform in Dendermonde bijwonen.

Het platform is vergelijkbaar met het Landelijk Hofjesberaad, maar de ontstaanswijze is anders. De begijnhoven, die voornamelijk in Vlaanderen staan, zijn door de Belgische overheid als werelderfgoed aangemeld bij de Verenigde Naties en ook als zodanig erkend. De vorm van de begijnhoven is anders dan van de meeste hofjes in Nederland; het zijn grote terreinen met straten met meerdere huisjes, soms rond een grote binnenruimte, soms in de vorm van straten. Het Amsterdamse Begijnhof aan het Spui is vergelijkbaar met de Belgische begijnhoven.

Toen de erkenning door de VN een feit was, moest er een verantwoordelijke organisatie komen die de krachten van de diverse hoven bundelt en ervoor waakt dat de erkenning, die afgegeven wordt voor een aantal jaren, behouden blijft.

De begijnhoven waren zeer divers georganiseerd. Een enkele was van de rooms-katholieke kerk, sommige waren in handen van de overheid

en hadden een andere bestemming gekregen, en weer andere waren verkocht aan particuliere bewoners of aan woningbouwverenigingen. De laatste jaren is hard gewerkt om de beheersvorm zodanig te wijzigen dat én bewoning conform het oorspronkelijke idee kan worden nagestreefd én restauratie ter hand kan worden genomen. Voor de restauratie heeft de overheid subsidie beschikbaar gesteld.

VOORTREKKERSROL

Al deze inspanningen leidden tot het oprichten van het platform dat een voortrekkersrol vervult en tracht alle hoven op dezelfde lijn te brengen en te houden. Ondertussen zijn de hoven ondergebracht in meerdere VSW's (Vereniging Zonder Winstoogmerk), vergelijkbaar met onze stichtingen. Er zijn met de verschillende eigenaren afspraken gemaakt over beheer en restauratie.

Het Begijnhof OLV ter Hoyen in Gent is bijvoorbeeld zo'n VSW. Hierin participeert een woningbouwvereniging die een deel van de huizen verhuurt aan minder-draagkrachtigen. De overige huizen zijn van particulieren die met de VSW een overeenkomst voor restauratie

en onderhoud op langere termijn moesten sluiten. De overige gebouwen, zoals kerken en kapellen, worden namens de VSW gerestaureerd en/of onderhouden.

Een ander begijnhof dat in de oorlog geheel is verwoest, is in oorspronkelijke staat hersteld. Er woont nu een groep mindervalide mensen die daar onder begeleiding een leefgemeenschap hebben opgebouwd en tevens werkzaamheden verrichten, vergelijkbaar met onze sociale werkplaatsen.

Het grote verschil met Nederland is dat hier de hofjes vrijwel allemaal in stichtingen waren ondergebracht en van daaruit worden beheerd. Het LHB probeert gemeenschappelijke problemen aan te kaarten en zo bestuurders te helpen het bezit in stand te houden.

In België kwam het platform tot stand na stimulering door de overheid, maar het uiteindelijke doel is identiek: het bezit te behouden. Het was interessant om kennis te maken met onze zuiderburen en te ervaren dat wij eenzelfde doel nastreven. De contacten worden instandgehouden.

Daan van den Briel

HOFJES IN DEN HAAG

Een van de leden van het Landelijk Hofjesberaad is de Haagse Vereniging van 1854 tot verbetering van woningen. Op de bijeenkomst van het Landelijk Beraad op 7 april jl. ontvingen de aanwezigen de uitgave 'In Den Haag daar woont niet alleen een graaf', gedrukt toen de vereniging 125 jaar bestond en recent herdrukt in het zicht van 2004, het jubileumjaar 150. Aan de in april afwezige leden is het boek toegezonden.

Op 28 augustus hield de vereniging een bijeenkomst in het Haags Historisch Museum – Hofjes in de

Hofstad – waar mevrouw G.Th.M. Wirtz, directeur van de vereniging, de verbreding van het verenigingsdoel uiteenzette en waarop wethouder A.S. Hilhorst van

Volkshuisvesting zijn visie gaf. Uitbreiding van het oorspronkelijk doel – woningen voor de arbeidende en minvermogene klasse – naar woningen voor werkende jongeren en actieve ouderen. Zoeken naar vormen van samenwerking in Zuid-Holland maar ook bijvoorbeeld met het Landelijk Hofjesberaad. Het was een interessante middag. Een prettige uitkomst voor de ver-

eniging leek ons de positieve benadering door de wethouder en, nemen wij aan, door de gemeente Den Haag.

COLOFON

REDACTIE:

C.M. Hooyshuur, J.M. Poldermans, R.E. Ruiter

VORMGEVING:

Studio C-kwadraat, Christien van Beek

DRUK:

Jubels Groep

PRODUCTIEBEGELEIDING:

Concern/Schoenmakers Communicatie-projecten